

[P. K. Thomsen.]

lader udvalget sig at stille følgende forslag til beslutning af rigsdagen:

„Rigsdagen godkender „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“'s regnskab for tiden fra 1. april 1947 til 31. marts 1948.“

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om husmoderafløsning.

(Lovforslaget findes i tillæg C. sp. 1763).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Socialministeren (Strøm): Herved tillader jeg mig herfor det høje landsting at anbefale forslag til lov om husmoderafløsning, således som lovforslaget er vedtaget i det andet høje ting.

I de senere år er der opstået en voksende erkendelse af betydningen af en ordning med husmoderafløsere, der kan bistå med det daglige arbejde i hjemmene, når disse på grund af moderens sygdom kommer i vanskeligheder. Der har af en del kommuner og institutioner været etableret husmoderafløsning, hvortil der er ydet tilskud i henhold til beskæftigelsesloven. Ordningen har dog hidtil været ret begrænset, hvilket antagelig hænger sammen med det ret begrænsede kendskab, befolkningen har haft hertil, hvortil kommer de betingelser, som arbejdsministeriet i henhold til beskæftigelsesloven har måttet stille for henvisning af husmoderafløsere. Der har kun kunnet henvises langvarigt arbejdsløse kvinder til dette arbejde, og dette forhold har virket hemmende på etableringen af nye virksomheder. Allerede den af arbejds- og socialministeriet i 1942 nedsatte husassistentkommission påpegede derfor, at husmoderafløsningen burde gøres permanent og indpasses som led i den almindelige sociale lovgivning.

Nærværende lovforslag, der i hovedsagen bygger på det lovforslag, der blev udarbejdet af det af arbejds- og socialministeriet i 1946 nedsatte udvalg angående husmoderafløsere, og som i det væsentlige er tiltrådt af de kommunale organisationer,

har været til behandling i det andet høje ting, der efter en grundig udvalgsbehandling har vedtaget det med en række ændringer, som jeg har foreslået efter samråd med udvalget. Det var således et udbredt ønske hos kommunerne, at administrationen af husmoderafløsningen ikke som foreslået af det omtalte udvalg skulle ligge hos et særligt udvalg, men hos de sociale udvalg, og denne indstilling havde socialministeriet fundet det rigtigst at følge. Man har imidlertid i det andet høje ting anset det for rettere at stille kommunerne ganske frit, så at administrationen af husmoderafløsningen enten kan henlægges til det sociale udvalg eller til et særligt udvalg på mindst 3 og højst 7 medlemmer, der vælges af kommunalbestyrelsen i eller udenfor denne, og således at mindst 1 medlem er en kvinde med kendskab til husligt arbejde. I lovforslagets § 2, stk. 2, er der iøvrigt hjemmel til, at der kan træffes aftale om overladelsen af den daglige administration til en offentlig eller privat institution, der yder husmoderafløsning i overensstemmelse med lovens bestemmelser.

Hvad angår spørgsmålet om, i hvilke tilfælde der bør ydes husmoderafløsning, var det i det oprindelige lovforslag foreslået, at denne hjælp skulle ydes, når der midlertidigt skønnes at være behov herfor på grund af sygdom, overanstrengelse, barnefødsel eller tilsvarende forhold i hjemmet. Det andet høje ting har imidlertid næret en vis bekymring for, at området for husmoderafløsningen derved ville blive for vidt, hvorfor man har ændret lovforslagets § 1 således, at hjælpen kun kan ydes, når der ved læge- eller jordemoderrekvisition dokumenteres midlertidigt at være behov derfor på grund af sygdom eller rekonvalescens, herunder indtil 14 dage efter normal fødsel.

Efter lovforslaget er det en frivillig sag for kommunerne, om de vil etablere husmoderafløsning. Det er imidlertid muligt, at man med tiden, når et passende antal husmoderafløsere er uddannet, bør gå over til en ordning, hvorefter kommunerne har pligt til at stille husmoderafløsere til rådighed. Dette spørgsmål vil formentlig blive taget op til overvejelse, når loven, således som det er foreslået i lovforslagets § 8, om 2 år vil være at optage til revision.

De kvinder, der skal beskæftiges, må foruden at have den rette personlige indstilling, være i besiddelse af fagkundskab, først og fremmest på det huslige felt, opnået gennem arbejde af mere selvstændig karakter i private hjem, institutioner el.